

KOMMUNIKASJONSPLATTFORM

SOS
BARNEBYER

Hva gjør vi i SOS-barnebyer:

SOS-barnebyer jobber for at flere barn skal få vokse opp i en familie, og aller helst sin egen – med nærhet, omsorg og beskyttelse fra trygge voksne. Det er bra for barna, bra for samfunnet, og derfor trenger vi deg med på laget.

Hvordan gjør vi det:

SOS-barnebyer er sosialarbeidere som deler hverdagen med barna og familiene vi er til for. Vi er der med dem, så lenge vi trengs, før, under og etter kriser.

Forebygging med og i familien:

SOS-barnebyer støtter familier som er i en kritisk vanskelig livssituasjon, der det er fare for at barna ellers blir alene. Tiltakene tilpasser vi den enkelte familien, behovene de har og konteksten de lever i. Og vi er der for dem over tid, til de kan greie seg selv og barna får den trygge oppveksten de trenger og har krav på.

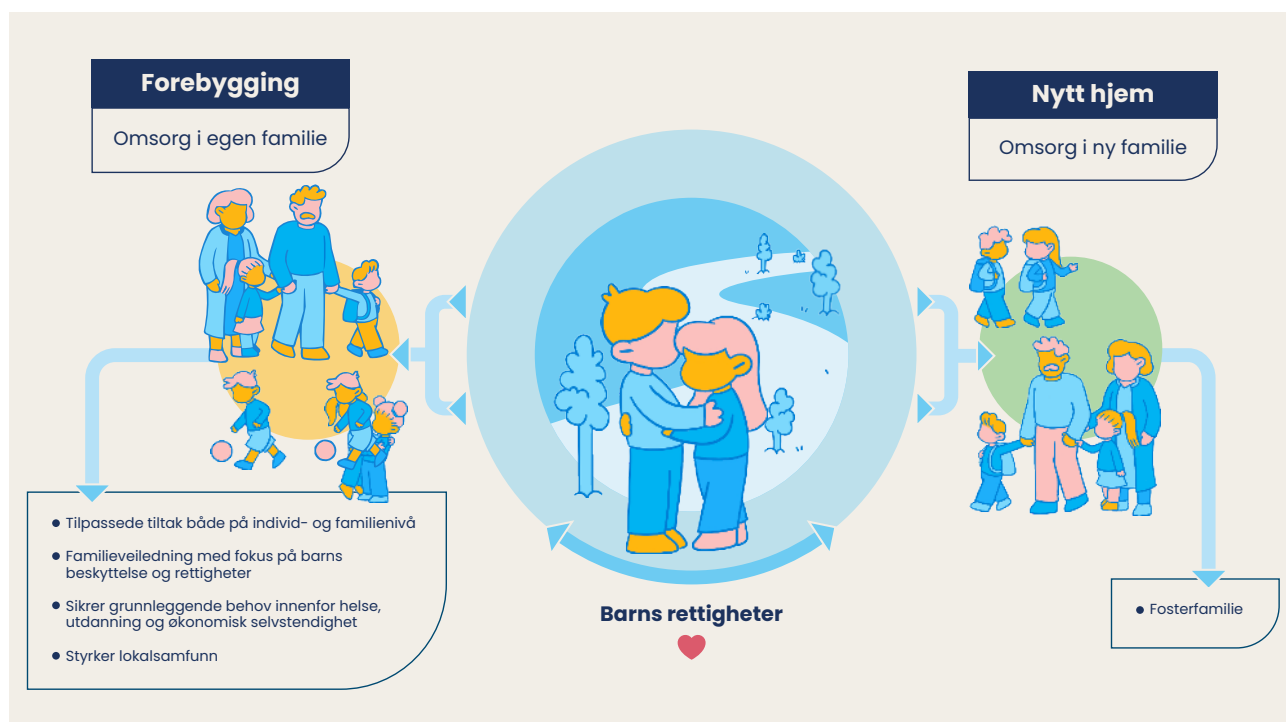
God alternativ omsorg når det ikke er andre muligheter

SOS-barnebyer har stabile fosterhjemsløsninger for barn som er alene, eller har familie som selv ikke med støtte kan ta seg av dem.

Styrking og forbedring av strukturene rundt

SOS-barnebyer jobber politisk for å bedre barns oppvekstvilkår, og styrker lokalsamfunnets evne til å ta vare på familiene og barna – ofte sammen med partnere.

For mer om hva vi gjør, hvordan vi jobber, og hvordan det skiller oss fra andre barneorganisasjoner se mer på side 5-6.

Hvorfor er familie så viktig?

Barnekonvensjonen slår fast at det beste for barn er å vokse opp i en familie, og at familier som trenger det skal få nødvendig støtte slik at de kan dekke barnas grunnleggende behov. Altså akkurat det vi i SOS-barnebyer gjør.

Familien er rett og slett alle barns førstelinjeforsvar. Særlig de første leveårene er barn helt avhengig av at familien kan sørge for omsorg og beskyttelse. Men også senere er en trygg og stabil familie som kan dekke barnas fysiske, emosjonelle og materielle behov, enormt viktig. Og den er den beste beskyttelsen mot utnyttelse og vold.

Videre er familien den viktigste rammen rundt barns liv og hverdag. Et stabilt familiemiljø med tilstedeværende, forutsigbare og trygge voksne er en forutsetning for at barn skal kunne ha tillit til mennesker rundt seg, få god selvfølelse og kjenne egenverdi. Det igjen danner grunnlag for å kunne utvikle sunne relasjoner til andre, oppleve tilhørighet og fellesskap og bli en selvstendig voksen.

Fravær av tilstedeværende og trygge voksne har derfor store negative konsekvenser for barnas utvikling, både kognitivt og følelsesmessig. For lite næringsrik mat og manglende tilgang på helsetjenester gir dårlig helse. Barn uten familie som kan dekke de grunnleggende behovene, som mangler trygg og egnet bolig, som ikke vet når de kan få spise seg mette, som er bekymret for morgendagen eller opplever vold i nære relasjoner, har en tøff hverdag og lærer ikke det de skal på skolen. Mange slutter før de har fullført grunnskolen, andre begynner ikke på skolen i det hele tatt. En dårlig barndom kan dessuten vare livet ut. Manglende omsorg går i arv, fordi barn som har vokst opp uten, ikke vet hvordan de selv skal være gode foreldre. Den omsorgssvikten de selv ble utsatt for, videreføres ofte til egne barn.

Manglende omsorg er dermed et alvorlig hinder både for barns utvikling og muligheten til å bli ressurssterke voksne som kan bidra til samfunnet. Det har dramatiske følger for hvert enkelt barn og store negative konsekvenser for samfunnet, som mister verdifulle menneskelige ressurser.

OPPSUMMERT:

Uten stabil familieomsorg mister barn:

- muligheten til normal vekst og utvikling
- skolegang
- god helse
- muligheten til å bare være barn og få sine rettigheter oppfylt
- utsikten til å kunne bli selvstendige voksne som kan bidra til samfunnet sitt

Hvorfor ender mange barn opp alene:

Allfor mange barn i verden er alene, eller lever i en familie som ikke klarer å gi dem god omsorg. Tallene er usikre, men det er estimert at så mange som 1 av 10 barn mangler en familie som har kapasitet til å gi trygg og stabil omsorg og dekke barnas grunnleggende følelsesmessige og fysiske behov.

Årsakene er ofte sammensatt, her er noen av dem:

Fattigdom er svært ofte en underliggende årsak. Fattige foreldre er ikke nødvendigvis dårlige foreldre, men et liv sterkt preget av dårlig økonomi gjør at barn ikke får dekket sine grunnleggende behov. Foreldre som må bruke alle krefter på at familien skal overleve, har ikke overskudd til å møte barnas behov for emosjonell støtte, tilstedeværelse og tilknytning. I verste fall tvinger fattigdom foreldre til å gifte bort mindreårige døtre, ta barn ut av skolen for å jobbe eller sende de ut på gata.

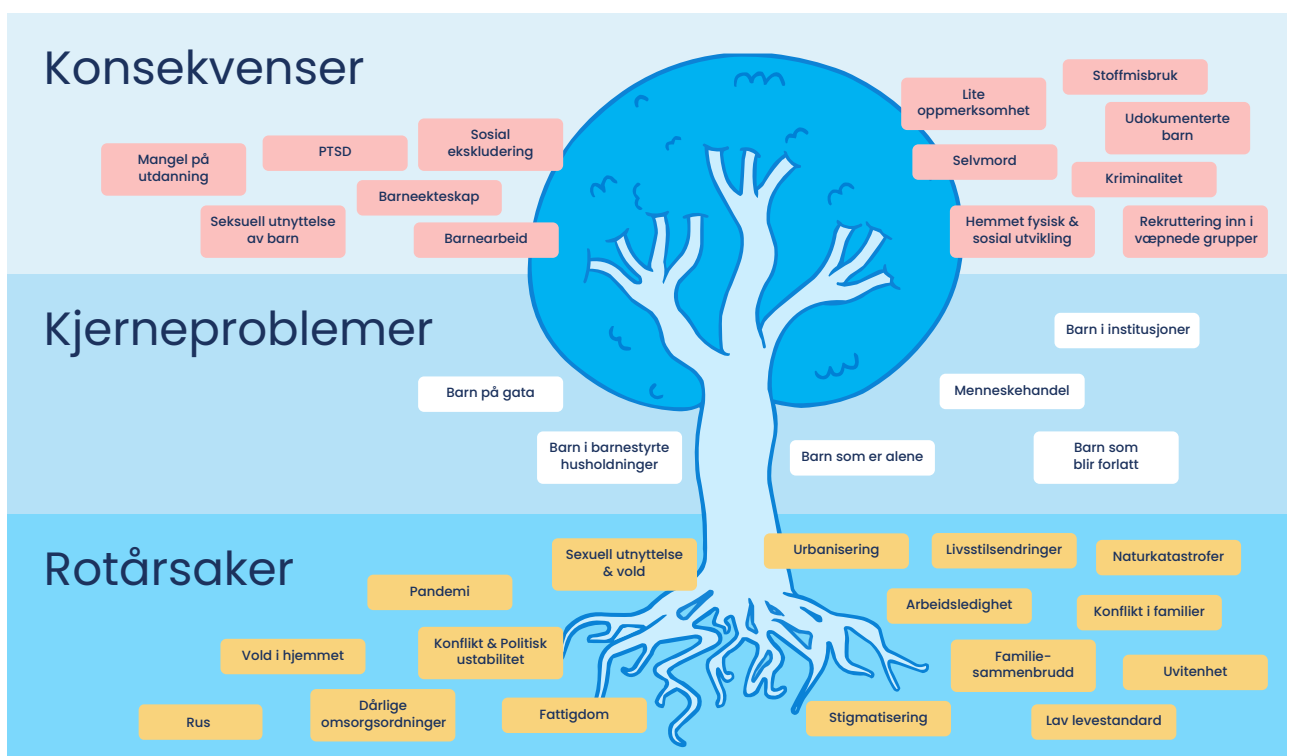
Klimaendringer og ekstremvær, mer langvarige tørkeperioder, kraftigere flommer og hyppigere orkaner rammer aller hardest de barna og familiene som i utgangspunktet har en utfordrende hverdag. Det tar fra familier levebrød og tvinger barn og voksne på flukt.

Vold og overgrep mot barn foregår i alle land, i alle kulturer og alle samfunnslag. Vold i nære relasjoner er svært skadelig for barn, og kan gi livsvarige traumer.

Dårlig mental helse går ut over foreldres evne til å gi barna sine god omsorg. Foreldres mentale helse (særlig mors) har stor betydning for barns kognitive og emosjonelle utvikling. Hvordan foreldrene har det, påvirker i stor grad barns trivsel og utvikling.

Mangel på beskyttelsesstrukturer og tilgang på sosiale støtteordninger er et stort problem i mange land. Barn og familier som trenger hjelp og støtte i hverdagen blir ikke fanget opp, og det er stor mangel på gode tiltak for familier som sliter.

Krig og konflikt tar liv og tvinger barn og familier på flukt. Barn mister foreldrene sine, familier splittes og barn kommer bort fra foreldrene sine. Mange tilbringer store deler av barndommen i overfylte flyktningleire. De som er uten foreldre eller andre omsorgspersoner, har stor risiko for å ikke få dekket sine grunnleggende behov, og å bli utsatt for vold og utnyttelse.

Mer om hvordan vi jobber, og hvordan det skiller oss fra andre barneorganisasjoner

Vi er lokalt ansatte som jobber med barn og familier, på oppdrag for myndighetene, i mer enn 130 land. Målet er at flest mulig barn skal vokse opp i en familie – aller helst sin egen, eventuelt i en fosterfamilie om det ikke går.

Sammen med lokale organisasjoner jobber vi helhetlig og langsiktig med å sikre varig positiv endring for barn, familier og lokalsamfunn.

Forebygger at barn blir alene

Det beste for barn og unge er å vokse opp i sin egen familie.

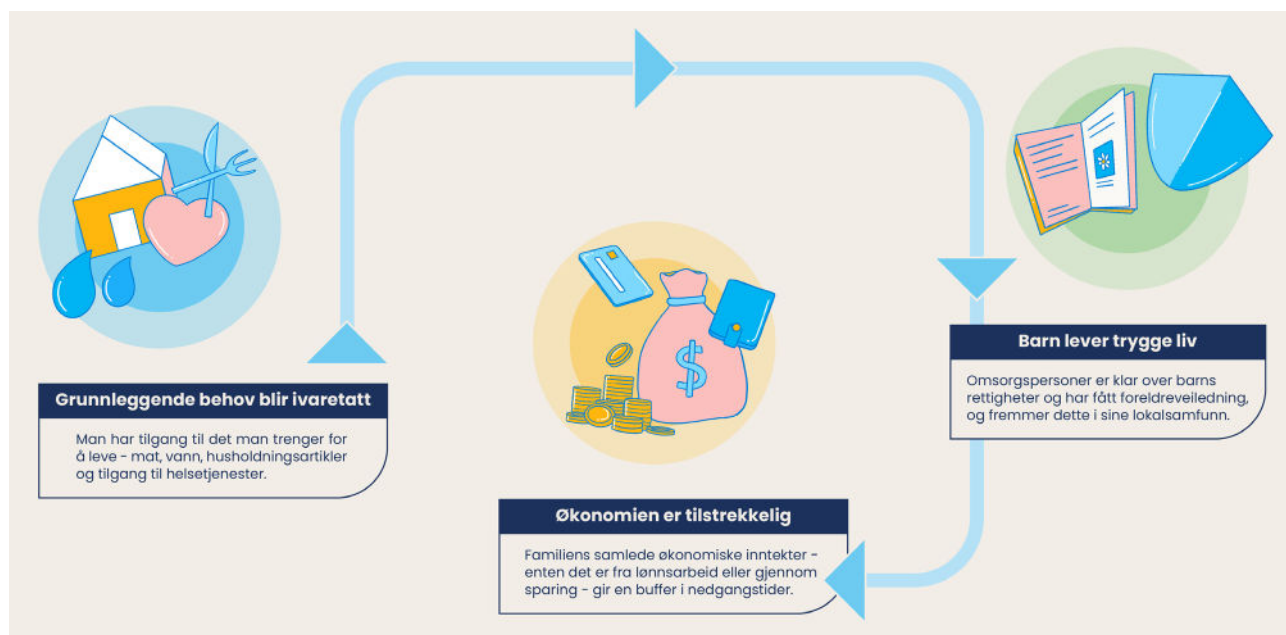
Forebygging, i form av å støtte familier som sliter og styrke deres evne til å ta vare på barna sine på en gode måte, er derfor det meste effektive vi kan gjøre for at flest mulig barn får vokse opp med den omsorgen som er nødvendig for at de skal utvikle seg normalt, fullføre skolegang og ha tilgang til nødvendige helsetjenester.

Hver familie blir fulgt opp av en fast familierådgiver. I samarbeid lager de en tiltaksplan tilpasset familiens behov og muligheter. Tiltakene omhandler alt fra det mest akutte som matsikkerhet, skolemateriell og helseoppfølging til mer langsiktige som yrkesopplæring og støtte til å starte inntektsskapende arbeid eller egen bedrift, opplæring i foreldrerollen, psykososial oppfølging, involvering av fedre i omsorgsrollen og etablering av spare- og lånegrupper.

Familien får oppfølging så lenge de trenger det, og innsatsen for hver enkelt familie sees i sammenheng med muligheter og behov i lokalsamfunnet rundt.

Våre tiltak gjør det derfor mulig for familiene selv å skape varig positiv endring, løfte seg ut av fattigdom og ta seg godt av barna sine.

Forebygging koster mindre og frigjør plass for de barna som virkelig er alene og trenger et fosterhjem. Og fordi det koster mindre, kan vi nå ut til mange flere.

Se mer om tiltakene i vårt forebyggende arbeid på slutten av dokumentet.

Gir god alternativ omsorg når det ikke er andre muligheter

Vår form for alternativ omsorg tar utgangspunkt i at det beste for barn er å vokse opp i et familiemiljø. Vi har ulike former for fosterhjem og andre tiltak innenfor alternativ omsorg. Alle er basert på og i tråd med FNs retningslinjer for alternativ omsorg.

Alternativ omsorg av god kvalitet betyr at planer, innsats og tiltak skreddersys behovet til hvert enkelt barn, kontekst og situasjon. Og at barnet får den støtten, oppmerksomheten og oppfølgingen de trenger ut fra personlighet, tidligere erfaringer, forutsetninger, ønsker og håp. Biologiske søsken skal få vokse opp i samme familie, med mindre det motsatte er til deres beste.

Våre fosterhjemstiltak gir barn og unge en oppvekst med trygge og stabile relasjoner, tilhørighet og tilgang til de samme mulighetene i livet som andre barn.

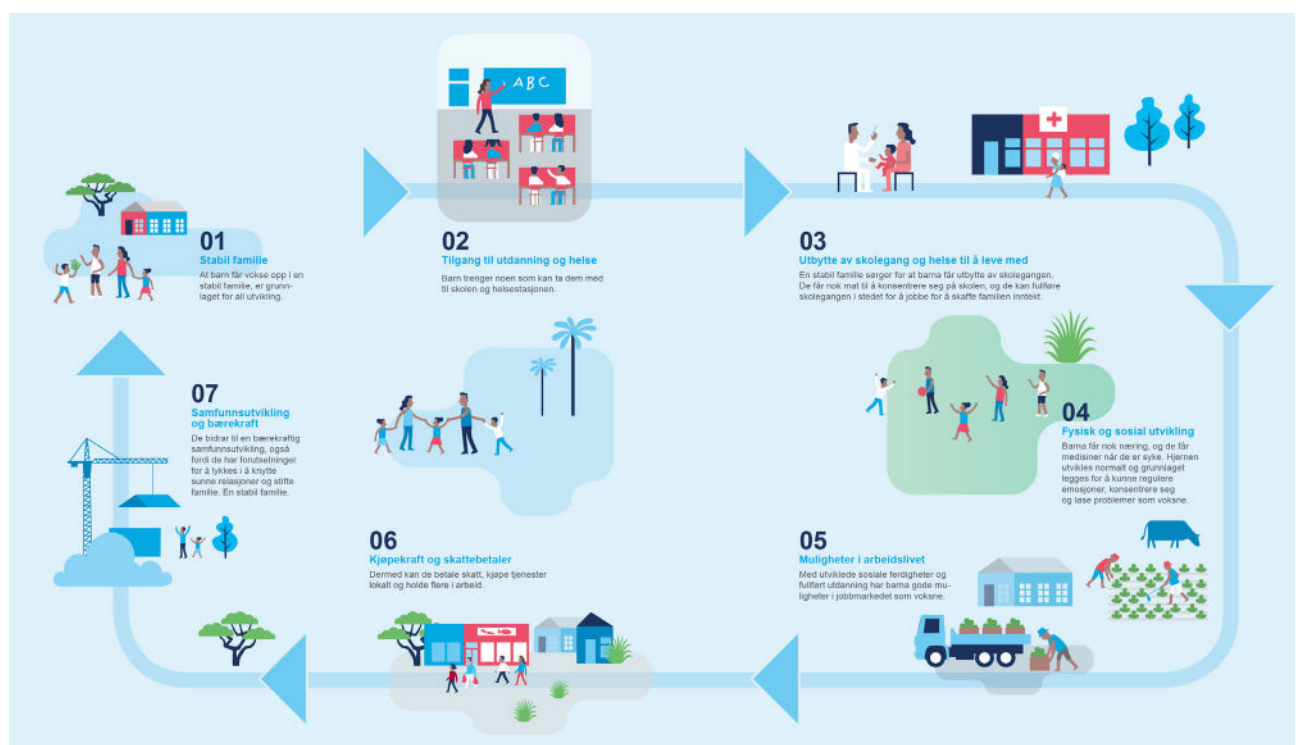
Styrker og forbedrer strukturene rundt barna og familiene

Lokalsamfunnet er viktig i arbeidet med å skape gode rammer rundt barn og unges oppvekst og utvikling.

Vi samarbeider med eksisterende lokale nettverk og organisasjoner, og bidrar til etablering der slike ikke finnes. Vi gir lokale organisasjoner opplæring på områder som foreldreveiledning og positiv oppdragelse, barns rettigheter og beskyttelse, likestilling, seksuell og reproduktiv helse, psykisk helsestøtte og betydningen av utdanning. Lokale organisasjoner er også viktige samarbeidspartnere for å identifisere og nå ut til de familiene som trenger våre tiltak.

Vi jobber også for at alle land skal ha gode policyer og beskyttelsesstrukturer for barn, sosiale støtteordninger for familier i en vanskelig situasjon og for at barns omsorgssituasjon skal prioriteres. Vi samarbeider med anerkjente aktører, myndigheter og faglig kompetente partnere for å sikre at barn og unge i familier på bristepunktet eller som er uten familie, får beskyttelse, omsorg, utviklingsmuligheter og sine rettigheter ivaretatt.

I Norge jobber vi, som en barnerettighetsorganisasjon med å forbedre og påvirke politikk og systemer som angår barn, med spesielt fokus på barnevern. Dette gjør vi gjennom påvirkningsarbeid, innovative programmer og utviklingsprosjekter. Vi samarbeider med aktuelle aktører, fagfolk og politikere for å sikre dette.

Forebygging

1

Grunnleggende behov

Ta tak i de kritiske behovene til barn og familier i utsatte situasjoner:

- Støtte til mat
- Trygge hjem
- Ren vannforsyning
- Støtte til skolemateriell og avgifter

2

Utdanning & opplæring

Forsterke kunnskap og utvikle ferdigheter:

- Foreldreveiledning og opplæring i barns rettigheter
- Opplæring i helse, hygiene og ernæring
- Opplæring innen reproduktiv og seksuell helse
- Økonomistyring
- Yrkesopplæring

3

Økonomisk sikkerhet & påvirkning

Sikre livsgrunnlag

- Inntekstskapende aktiviteter
- Spare- og lånegrupper
- Oppstartskapital
- Opplæring i entreprenørskap og etablering av små foretak
- Bevisstgjøring av lokalsamfunnet om seksuell og reproduktiv helse
- Forbud mot barneekteskap og annen skadelig tradisjonell praksis
- Kampanjer for registrering av barn (fødselsattester) Barnregistreringskampanjer
- Påvirke myndigheter til å sikre sosiale beskyttelsesstrukturer

Styrke lokalsamfunn

Styrke nettverket som tilbyr sosiale tjenester, inkludert lokale organisasjoner som fungerer som viktige implementeringspartnere.